

Historia – wymagania ogólne dla klasy VII

1. **Zaawansowana orientacja w chronologii i pojęciach historycznych**
 - o Uczeń posługuje się terminologią historyczną dotyczącą różnych epok i zjawisk (np. średniowiecze, nowożytność, rewolucja przemysłowa).
 - o Potrafi umieszczać wydarzenia na osi czasu, rozumie zależności przyczynowo-skutkowe między nimi.
2. **Poszerzona wiedza o dziejach Polski i świata**
 - o Uczeń zna główne wydarzenia, procesy i postaci historyczne z dziejów Polski oraz świata, rozumie ich wpływ na kształtowanie współczesności.
 - o Poznaje różnorodne systemy polityczne, społeczne i gospodarcze oraz ich przemiany.
3. **Analiza i krytyczne wykorzystanie źródeł historycznych**
 - o Uczeń potrafi krytycznie oceniać różne źródła historyczne, rozpoznaje ich typy i wartości poznawcze.
 - o Umie wykorzystywać źródła do samodzielnego zdobywania wiedzy oraz do tworzenia własnych wypowiedzi pisemnych i ustnych.
4. **Kształtowanie postaw obywatelskich i etycznych**
 - o Uczeń rozwija świadomość obywatelską, zna prawa człowieka oraz rozumie wartość demokracji i pluralizmu.
 - o Kształtuje postawy tolerancji, szacunku wobec różnorodności kulturowej i historycznej.
5. **Rozwijanie umiejętności badawczych i projektowych**
 - o Uczeń potrafi samodzielnie lub zespołowo realizować projekty historyczne, formułować pytania badawcze i argumentować swoje tezy.
 - o Prezentuje efekty pracy w formie ustnej lub pisemnej, korzystając z różnorodnych źródeł informacji.
6. **Zrozumienie ciągłości i zmian w historii oraz ich skutków społecznych**
 - o Uczeń dostrzega procesy historyczne jako złożone i wielowymiarowe, umie analizować ich konsekwencje dla różnych grup społecznych i kultur.
 - o Potrafi powiązać wydarzenia historyczne z procesami współczesnymi.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii w klasie VII Szkoły Podstawowej w roku szkolnym 2025/26

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń: - zna daty obrad kongresu wiedeńskiego; - potrafi wymienić najważniejsze	Uczeń: - wyjaśnia pojęcia: legitymizm, równowaga sił, restauracja; - zna postanowienia	Uczeń: wskazuje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego i powołania Świętego	Uczeń: wskazuje rolę Świętego Przymierza dla utrzymania porządku w Europie;	Uczeń: uzasadnia, że kongres wiedeński był triumfem;

• postanowienia kongresu; • zna członków Świętego Przymierza; • wymienia idee polityczne początku XIX w.; • rozumie pojęcia: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicja, autonomia, monarchia; konstytucyjna; • opisuje antypolskie działania cara Mikołaja I; • wymienia organizacje opozycyjne działające w Królestwie Polskim; • wie, kim był Piotr Wysocki; • wie, kiedy wybuchło i kiedy upadło powstanie listopadowe; • rozumie pojęcie emigracji; • wskazuje na mapie państwa, do których udali się polscy uchodźcy po powstaniu listopadowym; • wymienia twórców kultury polskiej na emigracji; • wie, jakie ugrupowania wysyłały emisariuszy do kraju i w jakim celu; • zna pojęcia: germanizacja, praca organiczna; • pokazuje na mapie ziemie poszczególnych zaborów i je nazywa; • wymienia główne wynalazki XIX w.; • rozumie pojęcia: skok	• kongresu odnośnie do ziem polskich; • wymienia uczestników kongresu; • wyjaśnia pojęcia: liberalizm, konserwatyzm; • wymienia państwa, w których doszło do ruchów wolnościowych; • wskazuje na mapie: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicję, Rzeczpospolitą Krakowską; • opisuje sytuację polityczną Królestwa Polskiego; • wie, do jakiej nielegalnej organizacji należał Adam Mickiewicz; • wymienia pierwszego dyktatora powstania; • opisuje wybuch powstania; • opisuje charakter działań wojennych w czasie powstania; • wskazuje miejsca największych bitew; • wskazuje na mapie tereny, na których rozgrywały się walki w okresie wojny polsko-rosyjskiej; • wymienia przywódców powstania listopadowego; • wymienia polskie obozy polityczne na emigracji; • rozumie, dlaczego największa liczba	• Przymierza; • rozumie określenie „tańczący kongres” • rozumie znaczenie postanowień kongresu wiedeńskiego dla sytuacji Polaków; • podaje przykłady obecności idei liberalizmu i konserwatyzmu w życiu politycznym Europy; • opisuje rewolucję lipcową we Francji jako przykład dążeń liberalnych; • charakteryzuje autonomię Królestwa Polskiego; • opisuje rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego; • rozumie przyczyny ukształtowania się opozycji w Królestwie Polskim; • wymienia twórców nielegalnej i legalnej opozycji w Królestwie Polskim i charakteryzuje jej cele; • charakteryzuje różne postawy Polaków wobec polityki Aleksandra I i Mikołaja I; • analizuje przyczyny powstania;	• opisuje postawy liberalne i konserwatywne we współczesnym świecie; • rozumie znaczenie oświaty, kultury i gospodarki dla utrzymania polskości w zaborze rosyjskim; • opisuje rolę księcia Ksawerego Druckiego-Lubeckiego w życiu gospodarczym Królestwa; • rozumie różnice między celami politycznymi różnych nurtów opozycji w Królestwie Polskim; • wskazuje międzynarodowe uwarunkowania wybuchu powstania; • analizuje stosunek Chłopickiego do powstania i rozumie wpływ poglądów dyktatora na podjęte przez niego decyzje; • wyjaśnia przyczyny upadku powstania; • rozumie zróżnicowane podejście rządów i społeczeństw krajów Europy do polskich emigrantów; • porównuje poglądy polskich emigrantów (dostrzega i wskazuje	• konserwatyzmu • opisuje walkę idei liberalnych z konserwatywnymi na przykładzie pierwszej połowy XIX w.; • opisuje i analizuje różne postawy Polaków w zaborze rosyjskim, potrafi podać ich genezę; • analizuje wpływ różnych postaw dyktatorów powstania na jego losy; • analizuje długofalowe skutki rewolucji przemysłowej; • porównuje rolę Garibaldiiego i Cavoura w Zjednoczeniu Włoch; • uzasadnia dlaczego zjednoczenie Niemiec zakłóciło równowagę europejską; • wskazuje trwające do dziś konsekwencje amerykańskiego niewolnictwa oraz wojny secesyjnej; • rozumie i analizuje
--	---	--	--	---

demograficzny, fabryka, rewolucja przemysłowa; - wskazuje najszybciej rozwijające się dziedziny gospodarki w XIX w.; - potrafi wskazać na mapie: Piemont, Austrię, Rzym; - wie, kiedy nastąpiło zjednoczenie Włoch - zna postać Ottona von Bismarcka; - wskazuje na mapie obszar cesarstwa niemieckiego; - rozumie znaczenie pojęć: abolicja, secesja, wojna secesyjna, segregacja rasowa; - zna postać Abrahama Lincolna; - wie, kto wygrał wojnę secesyjną; - wskazuje na mapie obszary, które były w XIX w. obiektem ekspansji kolonialnej; - wymienia mocarstwa kolonialne; - zna pojęcie kolonializmu; - krótko opisuje położenie Polaków w zaborze rosyjskim przed powstaniem styczniowym; - rozumie pojęcia: manifestacja, Biali, Czerwoni; - wyjaśnia pojęcia: branka, wojna partyzancka; - wie, kiedy wybuchło	emigrantów osiadła we Francji; - wymienia represje skierowane przeciw powstańcom i mieszkańcom Królestwa Polskiego po upadku powstania listopadowego; - opisuje położenie Polaków w zaborze pruskim; - zna postać: Hipolita Cegielskiego; - opisuje rozwój gospodarczy i demograficzny przełomu XVIII i XIX w.; - wskazuje kraje, w których następował najszybszy rozwój gospodarczy; - ocenia wpływ wynalazków na życie codzienne - zna etapy wojny krymskiej; - zna postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldiego; - omawia etapy jednoczenia Włoch; - wskazuje państwa pokonane przez Królestwo Pruskie dążące do zjednoczenia Niemiec; - wskazuje na mapie większe kraje, które weszły w skład cesarstwa niemieckiego; - wskazuje na mapie Północ i Południe USA oraz opisuje różnice pomiędzy tymi obszarami;	- rozróżnia postawy poszczególnych grup polskiego społeczeństwa wobec wybuchu powstania; - charakteryzuje różne postawy polskich polityków; wobec powstania i kwestii uwłaszczenia chłopów; - wskazuje przełomowy moment w działaniach wojennych; - wymienia przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji; - charakteryzuje programy polskich obozów politycznych na emigracji; - dostrzega różnice w położeniu Polaków w trzech zaborach; - podaje przyczyny powstania krakowskiego; - podaje przyczyny i skutki rabacji galicyjskiej - wskazuje czynniki, które doprowadziły do wzrostu demograficznego; - wymienia przyczyny powstawania fabryk; - dostrzega skutki rozwoju komunikacji; - wskazuje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków uprzemysłowienia dla	różnice); - rozumie, dlaczego niektóre dzieła polskiej kultury mogły zostać upublicznione jedynie na emigracji, a nie w kraju pod zaborami; - omawia wpływ powstań na politykę państw zaborczych wobec Polaków i na stosunki między zaborcami; - wyjaśnia różnice w sytuacji Polaków żyjących pod trzema zaborami; - rozumie politykę władz austriackich wobec szlachty i chłopów w Galicji; - rozumie znaczenie wprowadzania maszyn dla rozwoju gospodarczego i demograficznego; - porównuje gospodarkę europejską XVIII i XIX w.; - omawia znaczenie rewolucji przemysłowej dla pozycji i rozwoju wybranych państw; - rozumie konsekwencje wojny krymskiej dla Rosji i Zjednoczenia Włoch; - uzasadnia, dlaczego Piemont stał się liderem zjednoczenia Włoch;	konsekwencje wyścigu o zdobycie jak najcenniejszych obszarów kolonialnych; - rozumie wpływ stosunków międzynarodowych na sytuację Królestwa Polskiego; - uzasadnia carską politykę wobec Polaków po powstaniu; - omawia wpływ sytuacji międzynarodowej Austrii na wprowadzenie autonomii; - dostrzega współczesne konsekwencje powstania potęg przemysłowych na przełomie XIX i XX w.; - wskazuje źródła przemian obyczajowych; - analizuje wpływ ideologii narodowej na wydarzenia w Europie w II poł. XIX w.; - wskazuje genezę poszczególnych
--	---	---	--	---

powstanie styczniowe; - wskazuje na mapie tereny ogarnięte działaniami zbrojnymi w czasie powstania; - wie, kim był Romuald Traugutt; - wymienia główne represje rosyjskie stosowane wobec Polaków po upadku powstania styczniowego; - zna pojęcia: rusyfikacja, Uniwersytet Latający; - wskazuje na mapie obszar zaboru rosyjskiego; - wskazuje na mapie obszar zaboru pruskiego; - rozumie pojęcia: germanizacja, Kulturkampf, rugi pruskie, strajk szkolny; - wie, gdzie wybuchł najśrośniejszy strajk szkolny w zaborze pruskim; - zna postacie: Michała Drzymały, Hipolita Cegielskiego; - rozumie pojęcia: autonomia, nędza galicyjska; - wymienia narodowości, które żyły w Galicji; - zna określenie „epoka pary”; - wskazuje na mapie państwa najlepiej	- wie, kiedy rozgrywała się wojna secesyjna; - opisuje politykę kolonizatorów wobec ludności kolonizowanych obszarów; - wskazuje na mapie kolonie brytyjskie; - opisuje przebieg manifestacji patriotycznych; - zna postać Aleksandra Wielopolskiego; - przedstawia programy Białych i Czerwonych; - wie, w jaki sposób rząd powstańczy próbował zachęcić chłopów do poparcia powstania; - opisuje formy walki powstańczy; - przedstawia represje carskie wobec Królestwa Polskiego po powstaniu styczniowym; - wymienia formy rusyfikacji Polaków stosowane przez carat; - podaje formy oporu Polaków wobec rusyfikacji ; wymienia przejawy - germanizacji w dziedzinach kultury, gospodarki i struktur społecznych; - przedstawia formy oporu Polaków wobec germanizacji; - opisuje walkę w obronie języka polskiego w zaborze	środowiska naturalnego; - wskazuje konsekwencje wojny krymskiej; - wskazuje przyczyny zjednoczenia Włoch; - wie, jak doszło do włączenia terytorium Państwa Kościelnego do Królestwa Włoch oraz ograniczenia obszaru znajdującego się pod władzą papieża do Watykanu; - wyjaśnia przyczyny i skutki wojen prowadzonych przez Prusy z Austrią i Francją; - uzasadnia, dlaczego Bismarcka nazywano ojcem zjednoczonych Niemiec; - wskazuje przyczyny różnic między Południem a Północą USA; - podaje przyczyny wybuchu wojny secesyjnej; - wymienia przyczyny zwycięstwa Północy w wojnie secesyjnej; - wskazuje punkt zwrotny w wojnie secesyjnej; - uzasadnia europejski wyścig o kolonie; - podaje przyczyny i skutki kolonializmu; - uzasadnia, że Wielka	- rozumie, dlaczego Francja stała się sojusznikiem Piemontu; - wyjaśnia, dlaczego właśnie Prusy stały się państwem, które zjednoczyło Niemcy; - wyjaśnia przyczyny niechętnego stosunku Francji do procesu jednoczenia Niemiec; - rozumie znaczenie warunków pokoju między Francją a Prusami (1871 r.) dla dalszego rozwoju Niemiec; - uzasadnia wpływ wojny secesyjnej na rozwój USA; - wyjaśnia, dlaczego pod koniec XIX w. USA stały się mocarstwem; - analizuje pozytywne i negatywne skutki kolonializmu; - uzasadnia przyczyny, dla których Niemcy późno włączyły się w wyścig o kolonie; - ocenia działania Wielopolskiego; - wyjaśnia genezę różnic w poglądach polskich ugrupowań politycznych w Królestwie Kongresowym; - analizuje znaczenie	polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnosiwiatowymi; - wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnosiwiatowymi; - rozumie założenia polityki Bismarcka wobec Francji; - omawia konsekwencje różnego podejścia do kwestii odzyskania niepodległości przez Polskę; - wskazuje wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych; - analizuje zmiany w Rosji spowodowane rewolucją; - analizuje wpływ sytuacji międzynarodowej na sprawę polską w okresie I wojny światowej; - omawia przyczyny
---	---	---	---	--

rozwinęte pod względem gospodarczym; - wymienia najważniejsze wynalazki przełomu XIX i XX stulecia; - wie, co oznacza określenie „piękna epoka”; - wymienia grupy, które walczyły o swoje prawa; - wie, dlaczego o swoje prawa walczyli robotnicy; - wie, co to jest nowoczesna świadomość narodowa Polaków; - wymienia główne nurty polityczne na ziemiach polskich; - rozumie skróty: PPS, endecja; - przyporządkowuje postaciom Romana Dmowskiego i Józefa Piłsudskiego do odpowiednich partii politycznych; - zna datę: 1905 r.; - zna pojęcie strajk generalny; - zna określenie „krwawa niedziela”; - wymienia miasta zaboru rosyjskiego, w których w 1905 r. dochodziło do demonstracji; - wymienia i wskazuje na mapie członków trójpřzymierza i trójpřporozumienia;	pruskim; - opisuje niemiecką kolonizację w zaborze pruskim - wskazuje przejawy autonomii galicyjskiej w różnych dziedzinach; - uzasadnia trafność określenia „epoka stali, pary i węgla”; - opisuje znaczenie osiągnięć technicznych: elektryczności, telefonu, samochodu; - wie, dlaczego w XIX stuleciu wydłużyła się średnia długość życia; - zna postaci: Thomasa Alvy Edisona, braci Lumière, Alexandra Grahama Bella; - opisuje życie codzienne w „pięknej epoce”; - wymienia dziedziny życia społecznego, które rozwinęły się na przełomie XIX i XX w.; - zna poglądy socjalistów i narodowców, - wie, na czym polega sprawowanie władzy w monarchii konstytucyjnej i republice; - opisuje proces kształtowania się świadomości narodowej Polaków; - wymienia najważniejsze partie polityczne działające na ziemiach	Brytania była mocarstwem kolonialnym; - opisuje politykę USA na obszarze Chin - wie, kiedy rozgrywała się wojna krymska; - wyjaśnia cele manifestacji patriotycznych; - przedstawia politykę Aleksandra Wielopolskiego; - wyjaśnia genezę i znaczenie branki; - opisuje dekret rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów; - podaje przyczyny i skutki carskich represji wobec Polaków; - podaje przyczyny klęski powstania styczniowego - opisuje postawy Polaków po powstaniu styczniowym; - opisuje funkcjonowanie szkolnictwa zaboru rosyjskiego w okresie nasilonej rasyfikacji; - przedstawia rolę Kościoła katolickiego w walce z germanizacją; - opisuje wpływ polsko-niemieckiej walki ekonomicznej na rozwój gospodarki w Wielkopolsce;	dekretu rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów; - porównuje walki z okresu dwóch powstań – listopadowego i styczniowego; - przedstawia znaczenie działalności Romualda Trauguttowi jako dyktatora powstania; - rozumie znaczenie rasyfikacji dla zmian zachodzących w kulturze polskiej; - rozumie znaczenie rasyfikacji dla zmian zachodzących w społeczeństwie zaboru rosyjskiego; - dostrzega wpływ zjednoczenia Niemiec na politykę władz pruskich wobec Polaków; - porównuje sytuację Polaków w zaborze pruskim i rosyjskim w dziedzinach gospodarki i kultury; - dostrzega wpływ germanizacji na kształtowanie postaw Polaków w Wielkopolsce; - wskazuje polityczne aspekty wprowadzenia autonomii w Galicji;	klęski państw centralnych, wskazuje czynniki militarne, gospodarcze i demograficzne; - analizuje postawy Polaków i sposób wykorzystania sytuacji międzynarodowej do odzyskania niepodległości przez Polskę; - rozumie wpływ interesów państw Europy Zachodniej na postanowienia konferencji odnośnie ziem polskich; - przedstawia długofalowe skutki postanowień traktatu wersalskiego; - wyjaśnia wpływ wielkiej wojny na powstawanie nowych kierunków w sztuce i rozwój kultury masowej; - analizuje wpływ kolektywizacji i industrializacji na życie codzienne obywateli ZRSR; - analizuje rolę
---	---	--	--	--

• rozumie pojęcia: ententa, państwa centralne; • wymienia orientacje polityczne kształtujące się na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej; • wskazuje przywódców politycznych poszczególnych orientacji; • wymienia polskie organizacje paramilitarne, które powstały przed I wojną światową; • wie, kiedy wybuchła I wojna światowa; • wymienia kraje walczące w I wojnie światowej i wskazuje je na mapie; • podaje bezpośrednią przyczynę wybuchu wojny; • rozumie pojęcia wojny pozycyjnej; • wymienia nowe rodzaje broni zastosowane w czasie I wojny światowej; • wie, kiedy doszło do rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego; • zna postacie: Mikołaja II, Włodzimierza Lenina; • wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej; • zna postacie: Józefa Piłsudskiego, Ignacego	polskich i przedstawia główne punkty ich programów; • wie, kiedy powstały Narodowa Demokracja i Polska Partia Socjalistyczna; • dostrzega różnice programowe wewnątrz polskiego ruchu socjalistycznego; • podaje formy walki o swobody w Rosji oraz na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim; • opisuje strajki w Łodzi • wie, kiedy powstały trójpzymierze i trójp porozumienie; • podaje przyczyny napięć w stosunkach międzynarodowych w Europie na początku XX w.; • opisuje orientacje prorosyjską i proaustriacką; • opisuje działalność polskich organizacji paramilitarnych przed I wojną światową; • wymienia najważniejsze bitwy I wojny światowej; • opisuje wojnę pozycyjną; • zna postać arcyksięcia Franciszka Ferdynanda i wie, gdzie dokonano na niego zamachu; • opisuje sposób przejęcia władzy w Rosji przez	• opowiada o wpływie autonomii na szkolnictwo i kulturę w Galicji; • charakteryzuje życie polityczne w Galicji; • przedstawia sytuację gospodarczą zaboru austriackiego; • wskazuje wpływ rozwoju nauk ścisłych na przemiany w technice i gospodarce; • analizuje wpływ wynalazków na rozwój produkcji masowej i coraz większą dostępność różnych towarów; • opisuje cechy charakterystyczne dzieł impresjonistycznych i secesyjnych; • opisuje masowość kultury przełomu XIX i XX w. • dostrzega znaczenie konstytucji; • zna twórców socjalizmu; • rozumie przyczyny pojawienia się ruchu związkowego i socjalistycznego; • wskazuje przyczyny ukształtowania się nowoczesnej świadomości Polaków; • wskazuje przyczyny	• opisuje konflikty narodowościowe w Galicji; • uzasadnia prymat Niemiec i USA w gospodarce światowej początku XX w. • dostrzega wpływ przemian polityczno-gospodarczych na tematykę dzieł literackich; • analizuje wpływ rozwoju kina, fotografii i prasy na kształtowanie się nowych poglądów, wymianę myśli; • dostrzega wpływ przemian w gospodarce na sposoby sprawowania władzy; • wyjaśnia na czym polegało kształtowanie się nowoczesnej świadomości Polaków; • potrafi wskazać specyfikę polskich ruchów politycznych na tle światowym; • wskazuje dzisiejsze polskie partie polityczne, które odwołują się do tradycji ugrupowań powstałych na przełomie XIX i XX w.; • omawia związek między	propagandy w sukcesie partii faszystowskiej; • analizuje rolę propagandy w sukcesie A. Hitlera; • omawia przyczyny polityki państw zachodnich w stosunku do III Rzeszy i jej skutki; • omawia przyczyny i proces kształtowania się sojuszu III Rzesza – Włochy – Japonia • rozumie, dlaczego Bitwa Warszawska, jest jedną z bitew, które decydowały o losach Europy; • omawia wady i zalety sceny politycznej Polski w pierwszej połowie lat 20. XX w.; • porównuje konstytucje marcową i kwietniową; • analizuje przyczyny zmian w konstytucji kwietniowej; • podaje genezę konfliktów religijnych
--	---	--	---	---

Paderewskiego; wie czym był Akt 5 listopada; - wymienia państwo, które przyłączyło się do wojny w 1917 r.; - wie, kiedy zakończyła się I wojna światowa; - wymienia państwa, które należały do obozu zwycięzców I wojny światowej; - wie, kiedy Polska odzyskała niepodległość; - wie, kto został naczelnikiem państwa polskiego w 1918 r.; - wie, gdzie odbyła się konferencja pokojowa; - zna, przynajmniej jedno postanowienie traktatu wersalskiego; - wie, czym zajmowała się Liga Narodów; - wymienia przykłady ilustrujące wpływ wojny na życie codzienne ludzi po jej zakończeniu; - wskazuje kino, telewizję i radio, jako narzędzia kultury masowej; - zna dwóch przywódców ZSRR; - wymienia, przynajmniej 3 cechy państwa totalitarnego; - rozumie i wyjaśnia skrót ZSRR;	bolszewików; - rozumie pojęcie obcej interwencji; - wymienia państwa, które wysłały siły interwencyjne do Rosji; - podaje cechy rządów Mikołaja II oraz rządów bolszewickich, dostrzega podstawowe różnice; - wie, dlaczego I wojna światowa oznaczała dla Polaków konieczność udziału w bratobójczych walkach; - opisuje działalność Legionów; - wskazuje stanowisko zaborców wobec sprawy polskiej; - omawia założenia orędzia Wilsona w sprawie polskiej - wie, kiedy i dlaczego USA przystąpiły do działań wojennych; - omawia przebieg wojny w ostatnim roku jej trwania; - wie, gdzie zostało podpisane zawieszenie broni; - przedstawia sytuację w państwach zaborczych w chwili zakończenia I wojny światowej; - wymienia miejsca, w których kształtowały się ośrodki władz niepodległej Polski;	powstawania partii o charakterze narodowym, ludowym i socjalistycznym; - przedstawia poglądy najważniejszych przywódców polskich partii, ze szczególnym uwzględnieniem stosunku do dążeń niepodległościowych; - przedstawia formy działalności polskich partii politycznych; - podaje przyczyny wystąpień w Rosji i na ziemiach zaboru rosyjskiego; - wskazuje skutki rewolucji dla Rosji i zaboru rosyjskiego; - opisuje przyczyny powstania dwóch sojuszy wojskowych, charakteryzuje ich działania; - podaje przyczyny nawiązania współpracy między Francją i Wielką Brytanią; - wie, dlaczego doszło do konfliktów zbrojnych na Bałkanach; - wskazuje przyczyny podziału społeczeństwa polskiego na dwie orientacje przed wybuchem I wojny	rewolucją 1905 r. w Rosji a rewolucją na ziemiach polskich, dostrzega powiązania; - wskazuje różne cele uczestników rewolucji i tłumaczy różnice pomiędzy nimi; - analizuje i omawia działania, dzięki którym Niemcy stały się najsilniejszym państwem w Europie; - omawia znaczenie polskich organizacji paramilitarnych; - uzasadnia poparcie udzielone zaborcom przez Dmowskiego i Piłsudskiego; - opisuje wpływ położenia geograficznego Niemiec na ich sytuację strategiczną; - opisuje metody sprawowania władzy przez Mikołaja II, Rząd Tymczasowy oraz bolszewików; - rozumie znaczenie rewolucji rosyjskiej dla przebiegu I wojny światowej; - podaje przyczyny interwencji państw zachodnich w Rosji - rozumie znaczenie	i narodowościowych w II RP; - wskazuje na negatywne współczesne skutki budowy COP; - analizuje dokonania Polaków na polu nauki i techniki oraz ich znaczenie dla gospodarki i obronności kraju; - ocenia polską politykę zagraniczną wobec Czechosłowacji i Litwy, wskazuje jej konsekwencje; - ocenia koncepcję polityki zagranicznej J. Piłsudskiego;
---	--	---	---	---

- wskazuje przywódcę faszystowskich Włoch; - wymienia, co najmniej trzy cechy państwa faszystowskiego; - wie, kto przejął władzę w Niemczech w 1933 r.; - rozumie pojęcie III Rzeszy; - podaje, przynajmniej 2 przykłady świadczące o tym, że III Rzesza była państwem totalitarnym; - wymienia sojuszników III Rzeszy; - wskazuje ziemie zajęte przez III Rzeszę, granice II Rzeczypospolitej; - wie, kiedy uchwalono konstytucję marcową; - zna nazwisko pierwszego prezydenta II RP; - wie, kiedy doszło do przewrotu majowego; - rozumie pojęcie sanacja; - wymienia mniejszości narodowe w Polsce; - opisuje życie codzienne na wsi i w mieście w okresie międzywojennym; - wymienia, przynajmniej 3 dokonania gospodarcze II RP; - wie, jaki port został zbudowany w okresie międzywojennym; - wie, w jaki sposób walczone z analfabetyzmem;	- wie, dlaczego 11 listopada 1918 r. uważamy za dzień odzyskania niepodległości; - wskazuje założycieli i państwa członkowskie Ligi Narodów; - wymienia postanowienia traktatu wersalskiego wobec Niemiec; - wie, jakie państwa brały udział w konferencji pokojowej; - rozumie pojęcie mały traktat wersalski; - omawia sytuację Francji, Anglii i USA po zakończeniu wojny; - rozumie pojęcie: hiperinflacja; - rozumie i wyjaśnia pojęcia: kolektywizacja, NEP, socjalizm; - opowiada o traktowaniu obywateli przez władze ZSRR; - wyjaśnia, na czym polegał totalitarny charakter państwa sowieckiego; - rozumie pojęcia: faszyzm, duce, czarne koszule; - opisuje życie w faszystowskich Włoszech; - zna datę dojścia faszystów do władzy we Włoszech; - rozumie pojęcia: nazizm, noc kryształowa, Führer, Republika Weimarska, gestapo, ustawy	- światowej; - charakteryzuje wpływ techniki wojennej na przebieg działań militarnych; - uzasadnia światowy charakter działań wojennych w latach 1914–1917; - podaje przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji; - przedstawia poglądy Włodzimierza Lenina; - podaje warunki zawarcia pokoju w Brześciu w 1918 r. - rozumie, dlaczego państwa zaborcze próbowały pozyskać przychyłność Polaków; - omawia skutki militarne przystąpienia USA do wojny; - zna poglądy Woodrowa Wilsona odnośnie do problemu zakończenia wojny; - wymienia warunki, które Niemcy przyjęły w akcie zawieszenia broni; - zna postacie: Wincentego Witosa, Józefa Hallera, Ignacego Daszyńskiego, Ignacego Paderewskiego, Romana	<i>Aktu 5 listopada oraz orędzia prezydenta Wilsona dla sytuacji Polaków;</i> - wyjaśnia rolę USA w pokonaniu państw centralnych; - rozumie znaczenie klęski państw centralnych dla sprawy polskiej; - omawia wpływ sytuacji międzynarodowej na możliwości odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r.; - dostrzega i omawia różne cele państw biorących udział w konferencji pokojowej; - wskazuje skutki podpisania i niepodpisania małego traktatu wersalskiego; - wskazuje przyczyny i skutki wielkich kryzysów gospodarczych, dostrzega ich powiązanie z polityką wewnętrzną państwa; - analizuje wprowadzenie kultu jednostki i jego znaczenie dla utrzymania władzy w ZSRS; - porównuje państwo demokratyczne z totalitarnym; - omawia znaczenie
---	---	---	---

• wie, na czym polegał rozwój kultury masowej w Polsce międzywojennej; • wymienia wrogów Polski; • wskazuje kraje, które były sojusznikami Polski; • wie, kiedy i jakie żądania wysunęła III Rzesza w stosunku do Polski;	• norymberskie, pucz monarchijski; • rozumie pojęcia: państwa osi, układ monarchijski, Anschluss Austrii; • wie, kiedy doszło do układu monarchijskiego, Anschlussu Austrii, powstania osi; • wie, kiedy wybuchła wojna polsko-bolszewicka, powstanie wielkopolskie, powstania śląskie, zna ich rezultaty; • zna poglądy Dmowskiego i Piłsudskiego w sprawie polskich granic; • zna pojęcia: Orłęta Lwowskie, Bitwa Warszawska, „cud nad Wisłą”, plebiscyt; • wymienia główne założenia konstytucji marcowej; • opisuje przewrót majowy i rządy sanacji; • wie, co zmieniła konstytucja kwietniowa; • rozumie, dlaczego J. Piłsudski stał się legendą; • zna postać Ignacego Mościckiego; • wskazuje na mapie rozmieszczenie mniejszości narodowych; • porównuje życie na wsi z życiem w mieście; • wymienia wyznania II Rzeczypospolitej; • zna działania	- Dmowskiego i omawia ich wpływ na kształtowanie się polskich ośrodków; władzy w 1918 r.; • zna postanowienia konferencji paryskiej odnośnie ziem polskich • wymienia wszystkie postanowienia traktatu wersalskiego; • wskazuje na mapie państwa powstałe po zakończeniu I wojny światowej; • omawia wpływ wielkiego kryzysu na życie codzienne, wskazuje działania podjęte przez rządy, aby je minimalizować; • wyjaśnia, dlaczego przeprowadzano tzw. czystki w armii i władzach ZSRR; • wskazuje znaczenie łagrów dla rozwoju przemysłu w ZSRR; • podaje przyczyny objęcia władzy przez B. Mussoliniego; • wymienia reformy wprowadzone przez faszystów; • wskazuje przyczyny objęcia władzy przez A. Hitlera; • omawia politykę III	- traktatów laterańskich; • omawia znaczenie postanowień traktatu wersalskiego wobec Niemiec dla powstania i sukcesu NSDAP; • wskazuje przyczyny niechęci nazistów wobec Żydów; • wskazuje przyczyny agresywnej polityki III Rzeszy; • omawia politykę zachodniej Europy w stosunku do III Rzeszy; • przedstawia przyczyny i skutki powstań oraz plebiscytów; • rozumie znaczenie wojny z bolszewikami dla kształtowania się granicy wschodniej;	
--	--	---	--	--

	E. Kwiatkowskiego i W. Grabskiego; • rozumie pojęcia: COP, hiperinflacja, wojna celna; • wymienia osiągnięcia Polaków na polu literatury, techniki, sportu, filmu; • zna koncepcję polityki zagranicznej J. Piłsudskiego; • wie, kiedy i z kim Polska podpisała traktaty;	Rzeszy wobec Żydów; • omawia politykę; gospodarczą III Rzeszy; • zna postanowienia traktatów w Locarno i Rapallo; • wskazuje działania podjęte przez III Rzeszę, łamiące postanowienia traktatu wersalskiego; • wie, w jaki sposób Wilno znalazło się w granicach Polski; • przedstawia trójpodział władzy w konstytucji marcowej; • wie, jak przebiegały wybory na prezydenta; • podaje przyczyny przewrotu majowego; • uzasadnia, dlaczego rządy w Polsce po przewrocie majowym nazywano autorytarnymi; • omawia stosunki Polaków z mniejszościami narodowymi; • wskazuje działania II RP, których celem było podniesienie rozwoju gospodarcze kraju; • wskazuje przejawy Wielkiego Kryzysu w Polsce;		
--	---	--	--	--

		• zna nazwiska najwybitniejszych twórców dwudziestolecia międzywojennego; • wymienia dziedziny, w których Polska przodowała w nauce i technice; • wskazuje okoliczności podpisywania traktatów przez Polskę w okresie międzywojennym; • wie, w jakich okolicznościach Polska zajęła Zaolzie; • wie, co zawierał traktat Ribbentrop-Mołotow;		
--	--	---	--	--

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności

1. Ocenianie kształtujące

- **Odpowiedzi ustne** — krótkie odpowiedzi na pytania dotyczące omawianych wydarzeń, postaci, pojęć historycznych.
- **Analiza źródeł historycznych** — zadania polegające na interpretacji tekstów, ilustracji, map, dokumentów historycznych z omówieniem wniosków.
- **Kartkówki i quizy** — krótkie sprawdziany utrwalające wiedzę z aktualnego materiału.
- **Zeszyt do przedmiotu** — prowadzenie notatek, refleksji, zapisywanie ciekawostek, które uczeń zdobywa podczas lekcji.
- **Samooocena i ocena koleżeńska** — ocena własnego zaangażowania i przygotowania oraz kolegów, np. po prezentacjach lub dyskusjach.

2. Ocenianie podsumowujące

- **Sprawdziany i testy** — ocena opanowania szerszego zakresu materiału, np. po zakończeniu działu lub semestru.
- **Projekty historyczne** — indywidualne lub grupowe prace badawcze, np. przygotowanie prezentacji, makiety, plakatu dotyczącego wydarzenia lub epoki.
- **Prezentacje ustne** — przygotowanie i przedstawienie tematu historycznego przed klasą.

3. Ocenianie praktyczne i kompetencyjne

- **Analiza map i chronologii** — zadania sprawdzające umiejętność lokalizowania wydarzeń w czasie i przestrzeni.
- **Symulacje historyczne i odgrywanie ról** — udział w lekcjach metodą dramy, inscenizacjach lub debatach historycznych.
- **Dyskusje i debaty** — ocena aktywnego udziału, argumentacji i umiejętności słuchania innych.
- **Rozwiązywanie problemów historycznych** — praca z materiałem źródłowym i formułowanie wniosków.

4. Wykorzystanie technologii

- **Testy online i quizy interaktywne** — szybkie sprawdzenie wiedzy z natychmiastową informacją zwrotną.
- **Prezentacje multimedialne** — przygotowanie i ocena projektów z użyciem narzędzi cyfrowych (PowerPoint, Canva, itp.).

5. Wspieranie indywidualizacji i różnorodności

- **Dostosowanie form oceniania** — wybór spośród różnych zadań, np. pisemnych, ustnych, praktycznych, dostosowanych do potrzeb ucznia.
- **Własne projekty ucznia** — możliwość wyboru tematu i sposobu prezentacji materiału historycznego.